

8. PLINARSKI FORUM

U hotelu 'Minerva' u Varaždinskim Toplicama je 26. - 27. ožujka ove godine održan 8. plinarski forum koji je okupio oko 300 sudionika.

Kao i već šest puta do sada, hotel 'Minerva' u Varaždinskim Toplicama ugostio je sudionike Plinarskog foruma. Ovogodišnji, 8. plinarski forum održan je 26. - 27. ožujka i okupio je oko 300 sudionika, stručnjaka iz područja plinske tehnike i gospodarstva te dimnjačarstva, predstavnika proizvođača plinske opreme i uređaja te distributera plina, dužnosnika državnih i tijela lokalne uprave itd.

Organizator Forumu, kao što je uobičajeno, bila je tvrtka ENERGETIKA MARKETING, a suorganizatori Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Udruženje obrtnika grada Zagreba i Hrvatska dimnjačarska udruga.

U sklopu prve tematske cjeline Forumu održana su uvodna predavanja koja su uglavnom bila posvećena novim podzakonskim propisima kojima se uređuje tržište plina, nastavku izgradnje hrvatskog plinskog sustava i mogućnostima za pokrivanje vršne potrošnje prirodnog plina. Umjesto Branimira HORAČEKA, dipl. ing, ravnatelja Uprave za energetiku MINGORP-a predavanje o novim podzakonskim propisima vezanima uz tržište plina održala je mr. sc. Kristina ČELIĆ, dipl. ing, načelnica Odjela za strateško planiranje i energetske bilance Uprave za energetiku MINGORP-a. Pri tome je istaknuto da bi novi propisi trebali biti doneseni u roku od mjesec dana i da bi na snagu trebali stupiti 1. rujna 2009. godine. Potom je Boris MAKŠIJAN, dipl. ing, voditelj Odsjeka za energetske sustave Uprave za energetiku

Brojni sudionici ovogodišnjeg Forumu...

MINGORP-a prikazao Opće uvjete opskrbe prirodnim plinom kao krovni propis kojim se uređuju odnosi svih sudionika u opskrbi plinom, dok je Tomo GALIĆ, dipl. ing, predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije predstavio novi Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina. Tom je prigodom naglašeno da bi uređenje plinskog tržišta prema novim propisima trebalo započeti 1. siječnja 2010, uz prijelazno razdoblje do 1. listopada 2010. godine, a i da se uvodi nova uloga Hrvatskog operatora tržišta energije kao operatora tržišta plina. Zanimljivo je bilo i izlaganje stručnjaka PROplina o miješanom plinu kao rješenju za opskrbu plinom za pokrivanje vršnih opterećenja ili u slučajevima poremećaja isporuke prirodnog plina, dok je predstavnik Plinacra detaljno izvijestio kako se odvija nastavak ostvarivanja projekta izgradnje hrvatskog plinskog prijenosnog sustava.

Druga tematska cjelina bila je posvećena aktualnostima u plinskom gospodarstvu, pri čemu su najprije predstavnici najvećih distributera plina iz Hrvatske i susjedne Bosne i Hercegovine:

... zanimljiva
predavanja
odličnih
predavača...

Gradske plinare Zagreb i Sarajevogasa prikazali svoja iskustva u vezi sa siječanjском plinskom krizom. Isto tako, bilo je riječi o ukapljenom prirodnom plinu (LNG) kao globalnoj energetskej mogućnosti, ali i o Srednjoeuropskom plinskom čvorištu u Baumgartenu u Austriji. Konačno, čelnik Termoplina pokušao je pojasniti od čega se sve to sastoji cijena prirodnog plina u Hrvatskoj i koje sve stavke, zapravo, obuhvaća.

Posljednja tematska cjelina prvoga dana Foruma nosila je naziv 'Inovacije, modernizacija i nove tehnologije' i pri tome su predstavnici vodećih europskih proizvođača plinskih uređaja (tvrtki Bosch Thermotechnik, Vaillant, Viessmann i Weishaupt) prikazali najnovija dostignuća i rješenja iz područja kondenzacijske tehnike, ali i njihove primjene pri osuvremenjavanju sustava grijanja i kotlovnica.

Konačno, radni dio prvoga dana završen je kratkim predstavljanjem termotehničkih instalacija (kotlovnice, plinskih instalacija te sustava grijanja, ventilacije i klimatizacije) Gradske športske dvorane Varaždin koju su svi sudionici Foruma mogli obići tijekom stručnog izleta koji je održan u poslijepodnevnim satima.

Svi sudionici Foruma također su se okupili i na zajedničkoj večeri, pri čemu je uz glazbeni program, održana je i prigodna nagradna igra u sklopu koje su podijeljene vrijedne nagrade koje je pripremila tvrtka Weishaupt.

Prva tematska cjelina drugoga dana Foruma bila je posvećena dimnjačarstvu, pri čemu je najprije prikazan kraći film o jednom radnom danu zagrebačkih dimnjačara koji je privukao veliku pozornost svih u dvorani. Nastavljeno je s izlaganjima o problematici dimnjačarstva pri

... i izložbeni prostori brojnih tvrtki

Hvala!

Kao i svaki put do sada, organizacija Plinarskog foruma ne bi bila moguća bez suorganizatora koji su svoje proizvode, tehnička rješenja i usluge predstavili na izložbenim prostorima, infomobilima, u sklopu stručnih izlaganja ili na stranicama Zbornika. Ove su godine to bili:

• Agru Croatia Trade, Zagreb	• Jupico, Zagreb	• Plinotehnika, Čakovec	• Tectra, Zagreb
• Belmet97, Zagreb	• Kostanjevec - dimovodni sustavi, Zagreb	• REUS Inženjering, Zagreb	• Termoplín, Varaždin
• Dimnjak Zagreb, Zagreb	• Lupo DT, Šmrika	• Robert Bosch, Zagreb	• Vaillant, Zagreb
• Dräger Safety, Zagreb	• Pa-El, Veliko Trgovišće	• Schiedel, Novi Golubovec	• Viessmann, Zagreb
• ELOB - Elektroobjekti, Zagreb	• Petprom, Zagreb	• Sladović, Zagreb	• Weishaupt - Zagreb, Zagreb.

*Ilustracija 4
Kao što je
uobičajeno,
pokazano je
zanimanje i za
izdavanja
EM-literature*

plinova, primjeni opečnih dimnjaka za plinska ložišta, izdavanju dimnjačarskih nalaza, Tehničkom propisu za dimnjake u građevinama (NN 3/2007) i o tome što se događa kada distributer plina zbog negativnog dimnjačarskog nalaza mora prekinuti isporuku plina. Isto tako, predstavljeni su i rezultati istraživanja kojim su od nadležnih tijela (policijskih uprava i postaja, javnih vatrogasnih postrojbi i sl) dobiveni statistički podaci o trovanjima ugljičnim monoksidom i požarima čađe u dimnjacima.

Sljedeća tematska cjelina obuhvatila je predavanja vezana uz ukapljeni naftni plin, sigurnost plinskih instalacija te informatizaciju plinske i dimnjačarske struke. Najprije je prikazan zanimljiv projekt uvođenja UNP-a na otočić Visovac na rijeci Krki, a zatim je uslijedilo predstavljanje novih tehničkih rješenja opreme za UNP, a posebice za primjenu miješanog plina. Isto tako, bilo je riječi i o održavanju električnih instalacija u prostorima ugroženima eksplozivnom atmosferom i o problematici postavljanja plinskih trošila vrste C₁. Na kraju, podijeljena su priznanja za najbolje internetske stranice distributera plina i dimnjačarske tvrtke koje su ove godine dobili Plinara iz Pule i Dimnjačar iz Rijeke.

*Nekoliko tvrtki
predstavilo je svoja
najnovija dostignuća,
a među njima i vodeći
proizvođači plinskih
uređaja kao što su Bosch
Thermotechnik...*

čemu je kao važan preduvjet osiguranja kvalitete dimnjačarskog posla istaknuto vođenje evidencije, a bilo je riječi o o problematici sanacije dimnjaka, kontroli učinkovitosti odvođenja dimnih

... Viessmann...

... Vaillant...

... i Weishaupt...

*... a prikazana su i nova
rješenja dimovodnih sustava
koje nudi Schiedel...*

*... i za primjenu ukapljenog naftnog
i miješanog plina o čemu su govorili
stručnjaci tvrtke Sladović*

Kao što je uobičajeno, Plinarski forum završio je davanjem odgovora na postavljena pitanja.

Iako se sveprisutna gospodarska kriza mogla osjetiti i na ovogodišnjem Plinarskom forumu, prije svega po broju prijavljenih sudionika i tvrtki koje su se predstavile na izložbenim prostorima, stručnim izlaganjima i stranicama Zbornika, upravo je ona bila razlog zašto je i ove godine Forum bio pravo mjesto za razmjenu informacija,

iskustava, spoznaja, stručnih znanja i mišljenja iz područja plinske i dimnjačarske struke uz ugodno druženje. Uostalom, sve su to preduvjeti da bi se u budućnosti jednostavnije moglo odgovarati na neke nove izazove i rješavati neke nove krize. ■

*Stručni izlet obuhvatio je
posjet Gradskoj športskoj
dvorani Varaždin i obilazak
termotehničkih instalacija*

*I ove su godine
podijeljena
priznanja za
najbolje internetske
stranice distributera
plina, a prvi puta i
dimnjačarske tvrtke*

Zajednička fotografija za uspomenu

PITANJA I ODGOVORI 8. PLINARSKOG FORUMA

Za ovogodišnji Plinarski forum u za to predviđenom roku su pristigla samo četiri pitanja, pri čemu je na jedno upućeni pisani odgovor, dok su na ostala tri odgovori dani na samom Forumu.

Pitanja i odgovori ovogodišnjeg Foruma također se mogu pronaći na internetskoj stranici: www.em.com.hr/plinarski_forum/pitanja.

Davanje odgovora na postavljena pitanja na Plinarskim forumima uvijek privlači veliku pozornost

Pitanje DIM-B.8(150)

Može li tvrtka koja je registrirana kao društvo s ograničenom odgovornošću i pet zaposlenika izvoditi sanacije dimnjaka koristeći originalnu opremu za sanaciju dimnjaka proizvođača plinskih uređaja (npr. Vaillant) i pod kojim uvjetima?

Pitanje je bilo upućeno na adresu Hrvatske dimnjačarske udruge, a usmeni je odgovor na njega na Forumu dao gosp. Zdravko ŠENJUG, predsjednik HDU-a:

'Nebitno je radi li se o tvrtki ili obrtniku i koliko oni imaju zaposlenih. Činjenica je da svatko tko se bavi npr. čišćenjem ili sanacijom dimnjaka za to mora

biti registriran, a u protivnom nema ovlaštenja za radove na sanaciji.

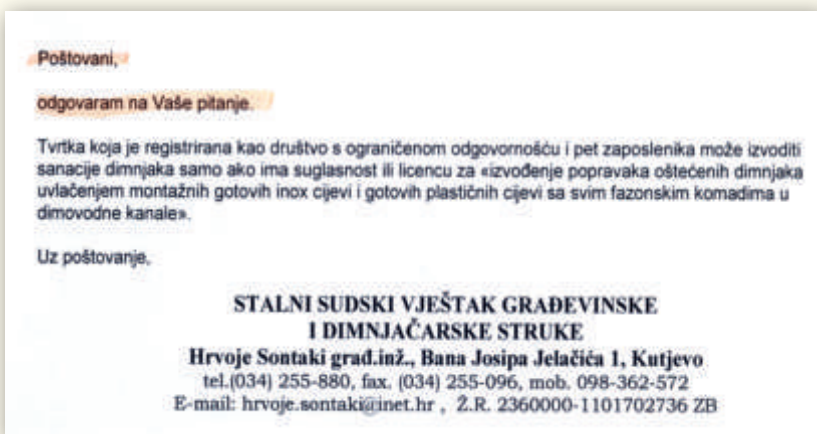
Preko Sekcije uslužnih djelatnosti Hrvatske obrtničke komore Hrvatska dimnjačarska udruga je, u fazi kada je uvedeno licenciranje tvrtki u graditeljstvu, zatražila odgovor od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva na pitanje treba li imati licencu za izvođenje radova na sanaciji dimnjaka. Međutim, službeni odgovor nije dobiven, dok je neslužbeni odgovor bio da licenca ne treba. Ipak, zatražen je odgovor 'na papiru' i na njega se čeka.

Prema tome, ispada da sanacije može raditi svatko tko je za to registriran, ali to mora raditi ispravno, prema pravilima struke i propisima. Pri tome nije bitno ugrađuje li Vaillantovu, Schiedelovu, Limontovu ili neku drugu opremu. Bitno je samo, kada se nešto radi, da se radi dobro i odgovarati za taj posao.'

Odgovor je dopunio Ivan STRELAR, dipl. ing. iz tvrtke Euroinspekt - Tehnokem:

'Europska praksa je stroža i dimnjačari, u pravilu i u skladu s tradicijom, ne izvode sanacije dimnjaka. U svijetu je drugačije i tamo dimnjačari izvode sanacije. Rješenje je negdje u sredini i princip bi trebao biti jednostavan: dimnjačar na svojem dimnjačarskom području (za koje ima koncesiju) ne bi trebao izvoditi sanacije dimnjaka.'

Pisani odgovor na pitanje DIM-B.8(150) poslao je i Hrvoje SONTAKI, ing. stalni sudski vještak građevinske i dimnjačarske struke

Pitanje DIM-C.8(151)

Točkom 18. Pravilnika o tehničkim normativima za projektiranje, izgradnju, pogon i održavanje plinskih kotlovnica (Sl. list SFRJ 10/90 i 52/90) koji se u Hrvatskoj primjenjuje temeljem članka 53, stavka 3. Zakona o normizaciji (NN 55/96) uređene su provjere, pregledi, kontrole i ispitivanja koja godišnje mora obavljati nadležni dimnjačar:

- zaprljanosti (temperatura dimnih plinova koji nastaju izgaranjem koja je viša od temperature koja je zabilježena pri prethodnoj kontroli može biti važna indikacija zaprljanosti)
- vanjska zabrtvljenosti (točke promatranja su priključak plamenika na prednjoj strani kotla, dimna vratašca i spojevi dimnih kanala na strani prijenosnika topline).

Smije li to biti zadaća i obveza dimnjačara, pogotovo ako su ti poslovi ugovoreni s naručiteljem?

Odgovor je najprije ponudio gosp. Strelar:

'Kompetentnost za 'diranje' nekog uređaja za loženje ovisi o dopunskom obrazovanju svakoga tko to radi. Naime, otvaranje nekog uređaja da bi se došlo do određenih komponenti predstavlja određen rizik i treba poštovati instalatersku i servisersku struku. Uz to, sve treba biti u skladu s jednostavnim pravilom DVGW G 665 ('Očenašek') koje kaže da se instalateri, serviseri, dimnjačari i distributeri plina moraju uskladiti.

Dimnjačari na terenu uglavnom znaju do koje mjere mogu ići. Kod kotlovnica je to prilično jednostavno i tamo dimnjačar ne dira plinsku rampu jer je to posao serviser.

Uz to, onaj tko dira plinsku rampu, mora poštovati upute za uporabu ili održavanje.'

Kako je pitanje bilo upućeno i na adresu HDU-a, komentar je dao gosp. Šenjug:

'Zakon kaže da dimnjačar čisti dimnjake i ložišta. To znači da plinsku rampu može 'dirati' samo onaj tko za to ima ovlaštenje, a s takvom osobom dimnjačar može sklopiti ugovor.

No, kada se radi o vanjskoj zabrtvljenosti, dimnjačar to može jednostavno utvrditi s vanjske strane. Isto tako se može primijetiti eventualno propuštanje CO ili produkata izgaranja, što i jest dimnjačarski posao.'

Pitanje DIM-C.8(152)

Zašto neki distributeri plina (npr. Gradska plinara Zagreb) uporno odbijaju ili ne provode odredbe Pravilnika o uvjetima provjere ispravnosti plinskih instalacija HSUP-P 601.111 (iako za njegovu primjenu imaju suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova) u dijelu koji govori o tome da u sklopu kontrole instalacije kontrolu dimnjaka mora provesti nadležni područni dimnjačar.

Zašto nadležna tijela (MUP) ne sankcioniraju propuste koji su namjerni i očititi?

Pitanje je upućeno na adresu Gradske plinare Zagreb i na njega je odgovorio Nikica DUJMOVIĆ, dipl. ing, pomoćnik direktora Tehničkog sektora GPZ-a:

'Treba razdvojiti problem ispitivanja plinskih instalacija kada to radi GPZ kao distributer plina i kada to radi tvrtka s ovlaštenjem za ispitivanje plinskih instalacija.

Kada ispitivanja radi GPZ, temeljem Odluke o dimnjačarskoj službi ima uspostavljen sustav nadzora stanja dimnovodnih sustava. Dimnjačarski koncesionari, obavljajući svoj posao, GPZ-u dostavljaju obavijesti o stanju dimnjaka, njihovoj neispravnosti, neporabivosti ili djelomičnoj uporabivosti. Po tim obavijestima GPZ pokušava postupati i zatvoriti isporuku plina.

Pri zamjeni plinomjera, što je zakonska obveza provoditi svakih 10 godina, provodi se i ispitivanje plinskih instalacija i pri tome se od stranke mora zatražiti atest dimnjaka. Taj atest vrijedi šest mjeseci i može se dogoditi da dimnjak koji je ranije bio ispravan u međuvremenu postane neispravan.

Kada ispitivanja provodi ispitivač, on nema uspostavljen suradnju s dimnjačarem i treba zatražiti atest o ispravnosti tako da se njegovo ispitivanje svodi na vizualni pregled funkcionalnosti i ispravnosti rada trošila.'

Pitanje UNP-C.8(153)

Može li stanica s ukapljenim naftnim plinom biti zamjenski izvor energenta u slučaju prekida isporuke prirodnog plina?

Gdje se može pronaći podatak o tome koje su projektantske tvrtke u Hrvatskoj ovlaštene za projektiranje takvih stanica?

Pitanje je upućeno na adresu Hrvatskog društva za ukapljenje naftni plin.

**Pisani odgovor na pitanje UNP-C.8(153) poslao
Zoran DOJČINOVIĆ, dipl. ing, tajnik HDUNP-a**

From: Zoran Dojčinović <z.dojcinovic@proplin.hr>

Date: Mon, 23 Mar 2009 13:04:32 +0100

To: 'EGE' <ege@ege.hr>

Subject: RE: pitanja za plinarski forum

Poštovani,

Šaljem vam slijedeći odgovor na Vaše pitanje:

U slučaju prestanka isporuke prirodnog plina, potrošač ne mora ostati bez plinskog energenta. Miješani plin (propan/butan+zrak) potpuno zamjenjuje prirodni plin bez preinaka na sapnicama. To konkretno znači, u slučaju krizne situacije, uključivanjem rada mješališta, postrojenje odmah preuzima ulogu izvora dobave kao alternativno rješenje uz kvalitetnu prethodnu pripremu. Ovisno o potrošaču (industrija ili široka potrošnja) dimenzionirati će se potrebna veličina spremničkog prostora, kapacitet i ostali pogonski parametri, odnosno odrediti tip mješališta. Potrebno je svakako naglasiti dvije mogućnosti injektiranja «miješanog plina»:

- 100% u sustav za slučaj apsolutnog prekida isporuke prirodnog plina
- do 30% u aktivni sustav prirodnog plina za vrijeme vršnog opterećenja (peak shaving)

Informacije o projektantskim tvrtkama u Republici Hrvatskoj možete dobiti prvenstveno u specijaliziranim tvrtkama koje se bave isporukom i montažom mješališta i dugogodišnjom aktivnošću (Sladović-Zagreb, S.B. Plinomont-Sesvete, Jakov Bakić-Zadar), što je i moja preporuka, no to ne znači da ne postoje i druge ali nisu uvedene u «registar specijalnosti».

S poštovanjem.

Tajnik HDUNP-a
Zoran Dojčinović, dipl. ing.

ZAKLJUČCI 8. PLINARSKOG FORUMA

1. Novi podzakonski propisi kojima bi se trebalo urediti područje plinskog gospodarstva (Opći uvjeti za opskrbu prirodnim plinom, Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina, Mrežna pravila itd) svakako će imati velik utjecaj na plinsku struku. Naime, novim se propisima postavljaju novi zahtjevi pred sve sudionike plinskog lanca, a ponajviše na distributere plina, na projektante i izvođače plinskih instalacija, ali i na krajnje korisnike.

Valja se samo nadati da u odredbama tih novih propisa neće biti nedorečenosti, nedosljednosti i neusklađenosti s drugim propisima te da će njihovo provođenje stvarno biti moguće u praksi jer je na svim dosadašnjim Plinarskim forumima kao jedan od glavnih problema u plinskoj, ali i dimnjačarskoj struci upravo upozoravano na takve nedostatke u postojećim (uglavnom tzv. tehničkim) propisima.

2. Plinska kriza iz siječnja ove godine, odnosno prekid isporuke prirodnog plina iz Rusije zbog rusko-ukrajinskog spora, ponovno je pokazala koliko energetski sustav može biti krhak, ali i još jednom potvrdila ispravnost velikih ulaganja u hrvatski plinski sustav u posljednjih nekoliko godina. Ipak, treba se nadati da su iz krize izvučene određene pouke i da će neka od prikazanih rješenja na ovogodišnjem Forumu (npr. primjena miješanog plina) projektantima i investitorima poslužiti kao smjernice za pronalaženje dopunskih i/ili pričuvnih rješenja za opskrbu energijom.

3. Unatoč stalnim upozoravanjima na svim dosadašnjim Plinarskim forumima, ali i upornom nastojanju predstavnika struke, i dalje se može primijetiti da se plinska oprema, instalacije i uređaji, a i dimovodni sustavi nestručno i neovlašteno izvode, servisiraju i održavaju čime se s jedne strane izravno ugrožavaju građani, a s druge strane država ostaje bez dijela poreznih prihoda ('siva ekonomija' na djelu).

Stoga se ponovno pozivaju nadležna državna tijela na izradu odgovarajućih mehanizama (propisa, ispitnih, nadzornih i kontrolnih postupaka i sl) kojima će se osigurati da plinsku opremu, instalacije i uređaje mogu izvoditi i održavati samo za to osposobljene, ovlaštene osobe, odnosno tvrtke i obrtnici.

4. Primjena novih tehničkih rješenja koja omogućavaju veću iskoristivost primarnih izvora energije (tj. plina kao goriva) kao što su kondenzacijski kotlovi u nekim zemljama postaje obvezna. Primjerice, u susjednoj Sloveniji, prema Pravilniku o učinkovitoj uporabi energije u zgradama (Ur. l. RS 93/2008), od 1. srpnja 2009. godine u novogradnjama će više neće smjeti ugrađivati standardni i niskotemperaturni, već samo kondenzacijski kotlovi. U skladu s približavanjem Hrvatske Europskoj uniji za pretpostaviti je da će takav propis uskoro biti donesen i u Hrvatskoj. Zbog toga bi se već sada svi ponuđači plinskih uređaja (predstavnicima proizvođača i uvoznici opreme, veletrgovci, trgovački centri i trgovine, plinoinstalateri i plinoserviseri) polako trebali pripremati na prestanak primjene zastarjelih rješenja i krajnjim korisnicima predlagati ugradnju samo najsuvremenijih plinskih uređaja.

5. Kada je riječ u dimnjačarstvu, primjetna je sve bolja organizacija dimnjačarske struke, što se ponajviše očitivalo u organizaciji 1. konferencije dimnjačara Hrvatske koja je održana potkraj studenog prošle godine. Na žalost, dugoočekivani i dugonajavljivani propis o održavanju dimovodnih sustava još nije donesen i najvjerojatnije će se na njegovo donošenje morati čekati još dulje vrijeme. Isto tako, i dalje se pojavljuju slučajevi nepoštivanja dimnjačarstva kao struke i komunalne službe u nekim jedinicama lokalne samouprave, unatoč tome što je potvrđeno da su samo redovita i stručna ispitivanja, provjere i održavanje dimovodnih sustava prvi i osnovni preduvjet za smanjenje broja nesretnih slučajeva uzrokovanih trovanjem ugljičnim monoksidom i požarima čađe u dimnjaku.

Savjet 8. plinarskog foruma